

ULISE SOSEȘTE LA ACADEMIE

Cel prudent nu aspiră la plăcere, ci la absența durerii.

ARISTOTEL, *Etica nicomahică*

Sunt lucruri de care este mai bine să nu știi, iar altele pe care este mai bine să nu le uiți. La asta s-a gândit el când totul s-a sfârșit, dacă se sfârșește ceva vreodată.

Dar, înainte de deznodământ, în acea seară deja întunecată de septembrie, în care a început să se făurească o parte din destinul său, Ulise Acaty nu medita asupra memoriei sau a uitării. Avea aproape treizeci și șapte de ani și era tatăl unui copil mic. Era singur cu copilul și cu câteva datorii, și prefera să-și ocupe mintea cu alte teme, mai puțin abstracte.

Cerul se pregătea să întâmpine cele mai friguroase luni ale anului și era străin de pasiunile omenești, ca întotdeauna. Barroca Plaza Mayor del Madrid de los Austrias, numită în alte vremuri Plaza del Arrabal sau Plaza de la Constitución, oferea un spectacol decadent sub soarele catifelat și muribund al înserării. În același spațiu urban, se amestecau, în alte timpuri, cerșetori și gentilomi, haimanale și magistrați, doamne nobile cu tenul pudrat și slujnice nespălate, în haine zdrențuite, asistând la acte și sărbătoriri de tot soiul, de la nunți regale la autodafeuri, de la procesiuni la execuții publice. Acum, statuia lui Filip al III-lea era înconjurată de o mulțime multicoloră asemănătoare: turiști,

oameni fără adăpost, șomeri cu stagiul îndelungat, trândavi oprindu-se în fața vitrinelor cu gust ranced ale prăvăliilor din galerii, cadre de conducere, imigranți, adolescenți buimaci, gospodine, teroriști.

A privit cu plăcere fațada Casei Brutăriei și și-a spus că probabil lucrurile nu se schimbaseră prea mult de pe vremea lui Juan de Herrera. Cu toate că, fără îndoială, acum totul era mult mai scump.

Ulise a grăbit pasul, dar îi era greu să înainteze într-un ritm mai susținut, pentru că trebuia să împingă căruciorul în care era copilul.

„O să-l numim Telemah, a spus soția lui, fără să ezite sau să roșească, atunci când s-a născut copilul și a început sfârșitul vremurilor bune. Nu e un nume vulgar. Știi că urâsc vulgaritatea. Nu pare deloc absurd, dacă avem în vedere că tu te numești Ulise, iar eu Penelopea.“

A surâs încrezător spre Telemah, observându-i de sus zâmbetul pe jumătate știrb, care căuta să se reflecte în cel al tatălui, și, în ultima clipă, a reușit să evite o tânără care mergea grăbită pe niște pantofi ascuțiți cu toc înalt și care strângea la piept reverele pardesiului gri de gabardină.

Pe atunci, omul nostru nu știa că, peste puțin timp, cineva putea muri în mod violent l.d.p. – stropindu-i cu sângele său, într-un fel sau altul, pe toți cei care aveau să privească tragedia, cu fascinație și neîncredere, printre care și el –, sau... să nu moară, pentru că el era cel care putea evita nenorocirea.

Nu, Ulise nu bănuia nimic din toate acestea. Se plimba doar, împingând cu hotărâre căruciorul în care fiul său, care abia împlinise doi ani, dădea vesel din piciorușe, ca și cum ar fi descoperit că aceea era misiunea lui sfântă în această lume și că nimeni și nimic nu l-ar fi putut împiedica să o ducă la bun sfârșit. Telemah era fericit, fiind imaginea vie a absenței durerii.

S-a uitat la ceas. Va ajunge târziu la întâlnire, iar Vili, ruda sa prin alianță, îl va privi în felul acela puțin tipicar cu care îi fulgera pe cei cărora voia să le facă un reproș, fără însă a părea c-o face.

Adevărul era că nu avea nici un chef să meargă la Academia lui don Viliulfo Alberola, pe care toți îl cunoșteau sub numele de Vili, și nici să mai suporte încă un minut din *Dialogurile socratice* ale acestuia despre fericire, dar Vili îl amenințase subtil atunci când el îi mărturisise că i se părea că sosise momentul potrivit pentru a renunța la reuniuni (Doamne, era cumplit să plece de acasă la ora aceea, tocmai când trebuia să pregătească baia zilnică și cina copilului!), și, chiar dacă Ulise nu făcea parte dintre cei care obișnuiesc să se sperie cu ușurință, a preferat să nu provoace mânia doctorului și să meargă în continuare la întâlnirile săptămânale cu el și cu acea gloată de țicniți care îl urmau cu o fervoare sectară.

Presupunea că Vili dorea să-l țină sub control într-un fel sau altul. De asemenea, bănuia că voia să-l vadă cu regularitate pe Telemah. Se putea spune că era bunicul copilului, deși în realitate nu era decât un bunic vitreg. Îl iubea mult pe copil, asta era clar.

Pe de altă parte, avea senzația că bătrânul Vili era tot mai puțin relaxat în ceea ce privea viața lui personală. Ulise credea că știe cărui fapt i se datora starea recurentă de stres. Săracului om învățăturile personale îi foloseau prea puțin, întrucât nu știa să le aplice cu rigoare propriei persoane, sau cel puțin nu în ceea ce privea infernala relație conjugală pe care o avea cu soția sa.

Ulise s-a întrebat la ce folosesc legile dacă ele sunt încălcate chiar de cei care le impun.

În general, nici nu se putea spune că i-ar fi plăcut foarte mult legile. Nu-i făceau plăcere, pentru că avea același presentiment înspăimântător pe care, la vremea lui, trebuie să-l fi avut Napoleon, și anume, că erau atât de multe, încât nimeni nu putea fi sigur că nu avea să ajungă la zdup mai devreme sau mai târziu.

Legile lui Vili erau diferite de legislația judecătorească; el le numea *reguli*, iar acestea aveau un aspect încă și mai neliniștitor decât celelalte, dacă așa ceva era posibil, pentru că Vili avea pretenția că oricine era în stare să-și găsească fericirea dacă le urma.

Pentru Ulise, faptul că un om ca Vili făcea speculații despre fericire și filozofie nu avea nici un merit. El putea să se dedice acestui lucru, întrucât era bogat. Nu, nu milionar. Milionar putea fi oricine, dar a fi atât de înstărit ca el nu era la îndemâna oricui. Avea o avere pe care o administrau mai multe birouri de avocatură, care abia dacă îl deranjau de câteva ori pe an pentru a-l ruga să semneze câteva documente și cam atât. Avea case în atâtea locuri din lume, încât Ulise nu-l credea în stare să și le amintească și nici nu știa dacă le-a vizitat pe toate măcar o dată. Și, cu toate acestea, se mărginea să discute cu oamenii în Academia lui, să trăiască în apartamentul lui – o casă imensă, dar nu foarte luxoasă – din centrul Madridului (spunea că în oraș își găsisese agora lui) și să o suporte pe soția sa, Valentina, cu un stoicism care era un amestec de perversitate și dăruire.

Fericirea.

Da, fericirea...

Dar ce era fericirea asta, la urma urmei?

Și-a mai privit o dată fiul pe deasupra căruciorului. Gângurea dulce și răspândea o ploaie neună de picături transparente de salivă. Striga și râdea, dădea din picioare, rostea cuvinte stălcite în spaniolă și germană, privind în jur cu bucuria celui care vede pentru prima oară lumea și apreciază tot ceea ce-l înconjoară. În cazul său, așa și era.

Ah, ce fericit ar fi micul Telemah dacă ar ști că era fericit, cum ar spune Vergiliu.

I-a trecut mâna stângă prin păr. Micuțul și-a întors capul cu grație până când a întâlnit privirea tatălui său. Avea ochii larg deschiși și atât de colorați, încât păreau două alune proaspete

taiate în două, și i-a dăruit lui Ulise un surâs larg, satisfăcut și împodobit cu salivă.

Era un copil încântător, vesel și jucăuș. Nimeni nu ar fi putut spune că simțea lipsa unei mame.

Când a intrat în vârful picioarelor în încăpere, cu micuțul în brațe, sesiunea începuse deja de mult.

– Păi, sigur că ești un om bun. Și norocos pe deasupra. Carlota Rodríguez a zâmbit liniștitor în direcția tovarășului ei de viață. Avea un păr roșcat frumos și bogat, și, cu toate că purta ochelari, ochii săi aveau o strălucire de albastru de metil.

Roberto Olazábal i-a întors zâmbetul, care a părut mai curând un involuntar semn cu ochiul. Aceasta l-a făcut să ezite puțin înainte de a vorbi. Nu dorea ca fata să interpreteze greșit. A mai privit-o preț de o clipă, dar fața ei nu părea să prezinte semnele vreunei supărări cât de mici, ba chiar dimpotrivă.

Bine. Mai bine.

Ulise s-a strecurat cu cea mai mare discreție într-un colț și și-a așezat copilul pe genunchi, dându-i o păpușică de plastic ca să se joace cu ea.

– Așa este... a afirmat bărbatul, de această dată uitându-se la Vili. Adică mă trezesc dimineata și îmi spun: „Băiete, băiete... Ești un mare băftos. Ai o grămadă de avantaje. Adică: din tot Universul, pe care îl vezi cât e de mare, te-ai născut pe Pământ, o planetă mică de la periferia unei galaxii mijlocii, dar care are atmosferă, apă rece și caldă, magazine cu alimente. Iar din tot Pământul ai aterizat tocmai în Europa, Spania, Madrid. Hmm... Nu e deloc rău pentru început. Și apoi ai de lucru, o slujbă minunată. Mai bine zis o superslujbă, dacă ne gândim la vremurile pe care le trăim. Pe deasupra ești alb, o culoare mai mult decât potrivită pentru piele, trăind noi în vremurile în care trăim“. Asta îmi spun în fiecare dimineață după ce mă trezesc. Roberto s-a așezat mai comod în fotoliu și s-a scărpinat după ureche.

A tras aer în piept înainte de a continua. Pentru că, adevărul este că, dacă nu aş fi avut unul dintre aceste avantaje, aş fi încurcat-o deja. De exemplu, dacă nu aş fi avut de lucru, dacă aş fi fost negru ori aş fi trăit în Uganda... Nu aveţi decât să eliminaţi unul dintre avantajele mele şi aş fi terminat. Dar sunt avantaje pentru că se află toate împreună, nu-i aşa?

Vili a încuviinţat plictisit.

– Da, daaa... a murmurat.

I-a venit rândul lui Chantal Porcel. Avea cincizeci şi patru de ani şi locuia împreună cu mama ei. Când, într-o anumită ocazie, cineva l-a întrebat pe fostul ei soţ cum anume s-a ajuns la divorţ, acesta a răspuns, referindu-se la soacra lui în aceiaşi termeni în care s-a exprimat odată Lady Di la televizor, emoţionând o lume întreagă: „Eram trei în mariajul nostru, ceea ce deja e mult prea mult“.

– Păi... s-a fosit nervoasă pe scaun. Aproape niciodată nu ştia ce să spună când îi venea rândul. Nu-i plăcea deloc să vorbească în public. Cu toate acestea, era destul de vorbăreţ la telefon, iar uneori avea acele accese de neruşinare pe care şi le permit din când în când persoanele timide. Eu intru în panică ori de câte ori trebuie să mă urc în avion. Spun o rugăciune atunci când pun piciorul pe scară. Mă rog la Dumnezeu ca, în cazul în care vom avea un accident, să facă în aşa fel încât cadavrul meu să fie atât de carbonizat, încât nimeni să nu poată să-şi dea seama că nu am avut timp să mă depilez înainte de a urca în avion.

Vili a ridicat din sprâncene şi a râs, în timp ce îşi întindea picioarele şi apoi le pune pe altul, aşezând glezna stângă peste cea dreaptă, tolănit în fotoliul său comod de piele roşie.

– Şi asta... ce legătură are asta cu ce vorbeam? a întrebat Jacobo Ayala, dând din cap dezorientat.

Chantal a privit în jos, prefăcându-se că ar căuta ceva, cu un gest caracteristic unei persoane speriate şi mioape.

– Presupun că nimic, a mărturisit ea. Am vrut totuşi să ştiţi... poate foloseşte la ceva.

La fel ca Chantal, Irma Salado era şi ea divorţată, deşi nu avea decât treizeci şi unu de ani. În afară de asta, în ultimul timp începuse să iasă cu un grec simpatic.

– Pentru a supravieţui, a spus ea, răsucindu-şi o şuviţă de păr blond platinat, eu relativizez totul, ştiţi? Asta e secretul: relativitatea. Dacă nu credeţi, întrebaţi-l pe Einstein. Îmi spun, de exemplu: „E adevărat, nu eşti blondă natural, dar măcar poţi să-ţi vopseşti părul, şi, cu toate că vopselele nu sunt atât de bune cum se laudă că sunt, cel puţin ai păr“. I-a privit pe colegii săi pe rând, în căutarea unor gesturi de aprobare. Şi, de acord, aşa e, recunosc că nu am o slujbă atât de minunată cum este cea a lui Roberto, dar am măcar o slujbă care, chiar dacă nu e selectă sau comodă, îmi permite să-mi plătesc facturile. De acord, nu sunt înaltă, dar pot să-mi pun tocuri, nu-i aşa? Şi, chiar dacă am suferit trei entorse cu rahaturile astea de tocuri, asta înseamnă că picioarele mele erau atât de sănătoase înainte de a purta zilnic tocuri, încât nu aveau nici măcar entorse naturale. A tras aer, umflându-şi pieptul cu mândrie înainte de a continua. Ei bine, nu am bani, desigur. Am însă buzunare care aşteaptă, iar asta înseamnă că am o jachetă şi că am putut să mi-o cumpăr, chiar dacă am buzunarele goale. Aşa e, nu duc o viaţă palpitantă, pentru că lucrul cel mai emoţionant pe care îl fac zilnic este să mă uit la telejurnale. Este adevărat că viaţa mea nu este prea interesantă, dar măcar am o viaţă, adică sunt vie, lucru deloc de dispreţuit, dat fiind faptul că, dacă nu ar fi aşa, nu m-aş putea plânge de absolut nimic. A dat din umeri şi a făcut o pauză lungă, întreruptă de un suspin nelineştitor. Pentru că aş fi moartă. Sunteţi de acord sau nu?

– Oare nu am ajuns cam departe cu această discuţie?

Jacobo Ayala, care era orb din naştere, a dat iarăşi dezaprobator din cap. Când într-o parte, când în cealaltă.

Ulise și-a mângâiat copilul pentru a-l liniști. Apoi a dus mâna la ureche cu un gest mecanic. De câte ori vorbea Jacobo, părea să detecteze în vocea acestuia tonalitatea celor de la Bee Gees, pe care îi auzea atât de clar, încât îi provoca gădilături. Măcar Bee Gees cântau. Ori fredonau în mod plăcut. Nu era însă cazul nevăzătorului.

Mai târziu s-a uitat cu atenție la Irma. S-a concentrat asupra degetelor ei trandafirii, ca ale unei doamne protagoniste a unei balade cântate de barzi. Avea niște mâini mici, pe care și le mișca nervos. Din punctul de vedere al Artei Pure, Irma nu era nici frumoasă, nici urâtă, dar avea un stil propriu și un fel special de a vedea lucrurile, și numai asta însemna deja ceva. Ceva foarte important.

Cu câteva săptămâni în urmă, Ulise întrebase de ea, interesându-se de munca ei la o grădiniță. „Nu e rău, a spus tânăra, aruncând o privire circumspectă spre Telemah, deși copiii au obiceiul, în general, de a se comporta mai tot timpul ca niște ticăloși.“

Sânii ei urcau și coborau în timp ce pronunța aceste cuvinte, agitându-se sub jerseyul negru mulat și promițând un fel de gratificare perfidă greu de analizat și care, într-un fel, înțețea plăcerea de a-i contempla.

Un bust de femeie agitat, în expectativă, care era capabil să orienteze judecata lui Ulise într-o fracțiune de secundă și nu întotdeauna în direcția cea mai avantajoasă. Așa s-a întâmplat cu bustul Irmei, iar el a privit-o iarăși, de această dată cu un interes crescând.

Jorge Almagro, prietenul său, divorțat la fel ca el, director adjunct la Ministerul de Finanțe și împătimit al cybersexului, s-a apropiat grijuliu cu scaunul de Ulise.

– Ai văzut ce decolteu are azi Irma? i-a șoptit la ureche, cu răsufllarea sa încărcată de mentol și nicotină în proporții inegale făcându-l pe Ulise să tresară. Dacă eu aș avea posibilitatea să-mi

fac de cap, aș invita-o acasă și i-aș arăta manualul meu de supraviețuire domestică.

Ulise l-a privit mirat și i-a îndepărtat mâinile lui Telemah de pe reverele jachetei prost călcate a prietenului său.

– Știi tu... a spus acesta, distrat, privind țință coama blondă a Irmei. *Habitus*-urile mele. Obiceiurile sunt mai puternice decât pasiunea, dacă nu ți-ai dat seama de asta până acum. Iar eu am o viață ordonată, a unui om din clasa de mijloc. Femeile sunt atrase de acest lucru, le dă o senzație de siguranță. Aș duce-o pe Irma la mine acasă și i-aș arăta pieptul meu bronzat la raze ultraviolete. I-aș arăta vechiul meu bideu. Și sexul meu avid de rutine conjugale. Dar, cum este așa de mare, sexul meu vreau să spun... în mod sigur ea nici nu l-ar observa. Mă refer la penisul meu. Fostei mele neveste mereu i se întâmpla asta, nu reușea niciodată să fie atentă la penisul meu. Zicea că era prea contondent pentru ca o femeie să îl examineze cu atenție. Și-a scos din minte cu un gest al mâinii imaginea neclară a fostei sale soții și a făcut malițios cu ochiul. Totuși, eu aș putea să-i arăt Irmei lucruri noi, printre care penisul meu, pe care sunt convins că nu l-a mai văzut niciodată. Sigur că obsesiile mele domestice sunt evenimente pentru cineva ca ea.

Ulise i-a zâmbit.

– Bine, să nu crezi ce ți-am spus. Oricum, în ceea ce privește sexul, totul este inventat, dar nu este totul *simțit*, așa că, într-adevăr, întotdeauna vei avea o posibilitate, cu ea sau cu oricare alta. Dar ar trebui să încerci. Nu mai vorbești atât și treci la fapte! Deși cred că Irma are, de câteva săptămâni, un prieten.

– Oh, știi și tu, aș îndrăzni să sondez terenul dacă aș mai avea încă păr pe cap. O eventualitate de care nu am avut plăcerea să mă bucur după divorț. Cu întreaga podoabă capilară pe cap, răsucind-o și înfășurând-o, aș avea curajul să abordez o femeie ca Irma. Și-a încrucișat brațele și a privit spre colegul căruia îi venea rândul să vorbească, prefăcându-se că îi acordă